

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní Mgr. Darinou Michorovou v právní věci

žalobkyně: **D. D.**, narozené dne X,
státní příslušnost: Ukrajina,
v ČR bytem X,

zastoupené JUDr. Annou Pavlíkovou, advokátkou,
sídlem Varšavská 714/38, 120 00 Praha 2,

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra**,
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7,

o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného spočívajícím ve vrácení žádosti o dočasnou ochranu ze dne 6. 5. 2026, zaevidované žalovaným pod čj. OAM-0392678/DO-2026, jako nepřijatelné,

takto:

- I. Zásah žalovaného spočívající v tom, že žalobkyni vrátil dne 6. 5. 2026 její žádost o poskytnutí dočasné ochrany, zaevidovanou pod čj. OAM-0392678/DO-2026, jako nepřijatelnou z důvodu podle § 5 odst. 1 písm. f) zákona č. 65/2022 Sb., byl nezákonný.
- II. Žalovanému se zakazuje pokračovat v porušování práv žalobkyně a přikazuje se mu obnovit stav před vrácením její žádosti o poskytnutí dočasné ochrany ze dne 6. 5. 2026, zaevidované pod čj. OAM-0392678/DO-2026.
- III. Žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení ve výši 10.140 Kč, k rukám JUDr. Anny Pavlíkové, advokátky, a to do 30 dnů od nabytí právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobkyně je státní občankou Ukrajiny. Dne 6. 5. 2026 podala žádost o udělení dočasné ochrany v České republice (dále jen „ČR“), evidovanou žalovaným pod čj. OAM-0392678/DO-2026. Tu jí však žalovaný vrátil jako nepřijatelnou z důvodu, že žalobkyně je nebo byla držitelkou dočasné ochrany v jiném členském státě Evropské unie (dále jen „EU“) nebo Schengenského prostoru, konkrétně na X, a bylo učiněno prohlášení podle § 3 odst. 3 lex Ukrajina.
2. Vrácení žádosti jako nepřijatelné žalobkyně považovala za nezákonný zásah, proto se podanou žalobou nyní domáhá vydání rozsudku, kterým by soud konstatoval nezákonnost zásahu žalovaného, zakázal mu pokračovat v porušování práv žalobkyně a přikázal mu obnovit stav před vrácením žádosti.

II. Stručné shrnutí obsahu žaloby

3. Žalobkyně uvedla, že v době zahájení invaze pobývala na Ukrajině. V průběhu roku 2023 zemi dočasně opustila, v roce 2024 z vlasti odjela natrvalo a získala v ČR dočasnou ochranu. Té se posléze vzdala, odcestovala za svým tehdejším manželem na X, kde požádala o toto pobytové oprávnění. Následně se po rozvodu manželství přesunula zpět do ČR, kde žije její rodina. Splňuje podmínky pro udělení dočasné ochrany podle prováděcího rozhodnutí Rady (EU) č. 2022/382. Žalobkyně namítla tři základní žalobní okruhy. Zaprvé, postup žalovaného spočívající ve vrácení žádosti podle § 5 odst. 1 písm. f) lex Ukrajina, je v rozporu s unijním právem, konkrétně s čl. 8 a 28 směrnice o dočasné ochraně. Odkázala při tom předně na rozsudek zdejšího soudu ze dne 14. 1. 2026, čj. 18 A 136/2025-16, a rozsudek Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) ze dne 10. 12. 2025, čj. 5 Azs 248/2025-18, jakož i na celou řadu navazující judikatury NSS, zdejšího soudu, či např. Krajského soudu v Brně. Právo volby členského státu potvrdil i rozsudek Soudního dvora Evropské unie (dále jen „SDEU“) ze dne 27. 2. 2025, sp. zn. C-753/23 *Krasiliva* (dále jen „rozsudek ve věci *Krasiliva*“). Zadruhé namítla, že aplikaci čl. 11 této směrnice členské státy vyloučily v prováděcím rozhodnutí Rady (EU) 2022/382, a opak neplyne ani z navazujícího prováděcího rozhodnutí Rady (EU) 2025/1460, v němž se mluví o ověření, nikoliv zamítnutí žádosti. Za podstatné v této souvislosti považovala též závěry zdejšího soudu v rozsudku ze dne 24. 10. 2025, čj. 15 A 128/2025-19, a citovala též odpovědi Evropské komise (dále jen „EK“) k častým otázkám ke směrnici o dočasné ochraně, či z Operačních pokynů k provádění prováděcího rozhodnutí Rady (EU) 2022/382. Zatřetí namítla, že žalovaný měl podle odkazované judikatury postupovat tak, že měl její žádost přijmout k věcnému posouzení. Pokud tak neučinil, postupoval nezákonně. Dodala, že výlučka ze soudního přezkumu podle § 5 odst. 2 lex Ukrajina je neaplikovatelná, proti postupu žalovaného se lze bránit žalobou proti nezákonnému zásahu. K žalobě připojila kopii své žádosti s vyznačeným důvodem nepřijatelnosti a dále kopii svého cestovního dokladu vydaného dne 28. 12. 2022.
4. Žalobkyně navrhla, aby soud konstatoval nezákonnost zásahu žalovaného, zakázal mu pokračovat v porušování jejích práv a přikázal mu obnovit stav před vrácením žádosti.

III. Vyjádření žalovaného

5. Žalovaný ve vyjádření k žalobě uvedl, že podle platformy pro výměnu informací Temporary Protection Platform (dále jen „TPP“) je žalobkyně stále držitelkou povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany na X. Dle § 5 odst. 1 písm. f) lex Ukrajina postačuje, že dočasnou ochranu, resp. povolení k pobytu, někdy v jiné členské zemi získala. Proto považoval skutkově případ žalobkyně za nesporný. Žalovaný ještě v srpnu 2025 odeslal EK oznámení o riziku vyčerpání kapacit (§ 3 odst. 3 lex Ukrajina).
6. Dle názoru žalovaného není § 5 odst. 1 písm. f) lex Ukrajina rozporný s evropským právem. Právo na druhotný pohyb nevyplývá z unijního práva ani implicitně. Povinnost vydat povolení k pobytu osobě, která je již držitelem povolení k pobytu z titulu dočasné ochrany v jiném členském státě, omezuje směrnice o dočasné ochraně pouze na případy v čl. 15 odst. 6 a v čl. 26 odst. 4. Nesouhlasil ani s tím, aby se právo sekundárního pohybu držitelů dočasné ochrany dovozovalo pouze na základě čl. 11 směrnice, který citoval. Jde však pouze o politickou dohodu členských států o neaplikaci tohoto článku, která nemůže takové právo založit a samotná směrnice takové právo nezakotvuje. Žalovaný má za to, že nejde o mezeru v právu, ale o čisté dotváření práva. Žalovaný též argumentoval obsahem prováděcího rozhodnutí Rady (EU) 2025/1460, resp. obsahem jeho dvou nových recitálů 4 a 5, které také citoval, a to v anglické verzi i v jeho neoficiálním českém překladu. Z nich podle jeho názoru plyne, že sama Rada má za to, že dohoda členských států o neaplikování čl. 11 směrnice o dočasné ochraně nemá vliv na aplikaci čl. 8 odst. 1 téže směrnice. Stěžejní je, jaký význam této dohodě přikládají její účastníci, nikoliv vnitrostátní judikatura. Druhotný pohyb osob s udělenou dočasnou ochranou není žádoucí. Žalovaný má ze shora uvedených důvodů za to, že postupoval správně.
7. Žalovaný rovněž navrhl, aby soud položil předběžnou otázku SDEU ohledně souladu použitého § 5 odst. 1 písm. f) lex Ukrajina s unijním právem, neboť k němu se unijní soud v rozsudku ve věci *Krasiliva* (přímo nevyjádřil).
8. Ke svému vyjádření žalovaný přiložil dvě správní rozhodnutí ve věci dočasné ochrany příslušných orgánů z Německa a Irska [rozhodnutí Landratsamt Erzgebirgskreis (Okresní úřad Krušné hory) ze dne 14. 11. 2025, čj. 103.1/25-350-20251490/LiS (dále jen „rozhodnutí Okresního úřadu Krušné hory“), a rozhodnutí (dopis) Department of Justice, Home Affairs and Migration (Ministerstvo spravedlnosti, vnitra a migrace) ze dne 21. 10. 2025, čj. 2683379-AR60-25 (dále jen „rozhodnutí Ministerstva vnitra Irska“) a to jak v originálním znění, tak jejich úřední překlady z německého a anglického jazyka], jimiž měly být v obdobné situaci zamítnuty žádosti žadatelů o udělení dočasné ochrany v těchto členských státech s tím, že se mají vrátit do ČR, kde jim byl tento druh pobytového oprávnění udělen dříve.
9. Žalovaný navrhl, aby soud žalobu zamítl.

IV. Posouzení věci Městským soudem v Praze

10. Městský soud v Praze na základě podané žaloby přezkoumal tvrzený zásah v souladu s § 82 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu zjištěného ke dni svého rozhodnutí (§ 87 odst. 1 s. ř. s.). Soud ve věci rozhodl bez jednání podle § 51 odst. 1 s. ř. s., jelikož žalobkyně i žalovaný vyjádřili s takovým vyřízením věci souhlas. Ani soud sám neshledal potřebu provádět důkazy nad rámec předloženého správního spisu. Soud při svém rozhodování primárně vycházel z tiskopisu žádosti o dočasnou ochranu, kterou žalobkyně podala, a kterou jí žalovaný vrátil.

Obsah tohoto dokumentu je účastníkům řízení z povahy věci dobře znám a není mezi nimi sporný. Posouzení důvodnosti žaloby tak závisí na zodpovězení právní otázky.

11. Žalovaným přiložená rozhodnutí Okresního úřadu Krušné hory a Ministerstva vnitra Irska soud jako důkaz neprováděl, neboť žalovaný jím dokládá postup některých vybraných členských států, avšak bez kontextu tamní právní úpravy a správní praxe, a vždy pouze v jednom individuálním případě. Rozhodnutí orgánů cizích států přitom nejsou pro soud jakkoliv závazná. Nad rámec nezbytně nutného soud upozorňuje, že tato argumentace je též oslabena postupem jiných členských států, které však žalovaný nezmiňuje, např. právě X v projednávané věci, kdy nebylo předchozí udělení dočasné ochrany v ČR překážkou pro následné udělení povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany žalobkyni státními orgány na X.
12. Žaloba je včasná a přípustná (viz bod [26] rozsudku NSS ze dne 3. 4. 2025, čj. 1 Azs 174/2024-42).
13. Žaloba je důvodná.
14. Při posouzení žaloby soud vycházel z následujících ustanovení právních předpisů.
15. Podle § 3 odst. 3 zákona č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace (dále jen „lex Ukrajina“) [m]inisterstvo vnitra zašle Evropské komisi oznámení o riziku vyčerpání kapacit pro zvládnutí následků plynoucích z hromadného přílivu vysídlených osob a potřebě přijetí opatření k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob. Oznámení podle věty první zveřejní Ministerstvo vnitra na svých internetových stránkách.
16. Podle § 5 odst. 1 lex Ukrajina [ž]ádost o udělení dočasné ochrany je nepřijatelná, jestliže:
 - c) je podána cizincem, který o dočasnou nebo mezinárodní ochranu požádal v jiném členském státě Evropské unie,
 - d) je podána cizincem, kterému byla udělena dočasná nebo mezinárodní ochrana v jiném členském státě Evropské unie,
 - f) je podána cizincem, který je nebo byl držitelem dočasné ochrany v jiném členském státě Evropské unie nebo státě uplatňujícím Schengenský hraniční kodex v plném rozsahu, poté, co Ministerstvo vnitra Evropské komisi zaslalo oznámení podle § 3 odst. 3.
17. Podle čl. 25 odst. 1 směrnice Rady č. 2001/55/ES o minimálních normách pro poskytování dočasné ochrany v případě hromadného přílivu vysídlených osob a o opatřeních k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob a s následky z toho plynoucími (dále jen „směrnice o dočasné ochraně“) [č]lenské státy přijímají osoby oprávněné požadovat dočasnou ochranu v duchu solidarity Společenství. Vyjádří číselně nebo v obecných rysech, jaká je jejich kapacita pro přijetí těchto osob. Tyto informace se zařadí do rozhodnutí Rady uvedeného v článku 5. Po přijetí tohoto rozhodnutí mohou členské státy prostřednictvím oznámení Radě a Komisi oznámit další kapacity pro přijetí. Tyto informace se bez prodlení předají UNHCR.
18. Podle čl. 25 odst. 3 směrnice o dočasné ochraně [p]okud počet osob oprávněných požadovat dočasnou ochranu překročí v důsledku náhlého a hromadného přílivu kapacitu pro přijetí uvedenou v odstavci 1, posoudí Rada neprodleně situaci a přijme vhodná opatření včetně doporučení, aby daným členským státům byla poskytnuta další pomoc.

19. Podmínky, za nichž bude žaloba proti nezákonnému zásahu důvodná, vymezuje konstantní judikatura správních soudů. Podle rozsudku NSS ze dne 17. 3. 2008, čj. 2 Aps 1/2005-65, č. 603/2005 Sb. NSS platí, že „[o]chrana podle § 82 a násl. s. ř. s. je důvodná tehdy, jsou-li – a to kumulativně, tedy zároveň – splněny následující podmínky: Žalobce musí být přímo (1. podmínka) zkrácen na svých právech (2. podmínka) nezákonným (3. podmínka) zásahem, pokynem nebo donucením (zásahem správního orgánu v širším smyslu) správního orgánu, které nejsou rozhodnutím (4. podmínka), a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo (5. podmínka). Není-li byt' jen jediná z uvedených podmínek splněna, nelze ochranu podle § 82 a násl. s. ř. s. poskytnout.“
20. V posuzované věci jsou zjevně splněny první, druhá, a pátá podmínka. Vrácení žádosti o dočasnou ochranu žalobkyni pro nepřijatelnost představuje přímý zásah do jejích práv, a to bez ohledu na to, že jí byla již v minulosti dočasná ochrana udělena v jiném členském státě EU. Jde-li o hodnocení tohoto úkonu, lze vyjít z existující judikatury, podle které bránění v podání žádosti či její nepřijetí mohou představovat nezákonný zásah (srov. rozsudek rozšířeného senátu NSS ze dne 30. 5. 2017, čj. 10 Azs 153/2016-52, č. 3601/2017 Sb. NSS). Čtvrtá podmínka testu je taktéž splněna. Zbývá tedy posoudit třetí podmínku, tj. zda postup žalovaného, spočívající ve vrácení žádosti o dočasnou ochranu žalobkyni jako nepřijatelné podle § 5 odst. 1 písm. f) lex Ukrajina, byl nezákonný.
21. Klíčovou otázkou je, zda žalovaný použil institut nepřijatelnosti žádosti dle § 5 odst. 1 písm. f) lex Ukrajina v rozporu s právem EU, či nikoli. Na tento důvod nepřijatelnosti je třeba nahlížet ve smyslu dosavadní judikatury k důvodům nepřijatelnosti dle písm. c) a d) téhož ustanovení, neboť řešenou otázkou je, zda lze z unijního práva dovodit právo žadatelů přemístit se do jiného členského státu (tzv. sekundární pohyb).
22. Závěry dosavadní judikatury k nepřijatelnosti žádosti o dočasnou ochranu dle § 5 odst. 1 písm. c) a d) lex Ukrajina jsou přitom jednoznačné, kdy primárně lze zejména znovu odkázat na výše citovaný rozsudek ve věci *Krasiliva*. Na toto rozhodnutí navázal NSS tzv. „dubnovou judikaturou“ v rozsudcích ze dne 1. 4. 2025, čj. 5 Azs 273/2023-27, č. 4683/2025 Sb. NSS, ze dne 3. 4. 2025, čj. 1 Azs 174/2024-42 a čj. 1 Azs 336/2024-42, na které výstižně též odkazovala žalobkyně v žalobě, a mnoha dalšími. V nich NSS konstatoval nesoulad § 5 odst. 1 písm. d) lex Ukrajina s unijním právem a své závěry strukturovaně a přesvědčivě odůvodnil. I když žalovaný konstantně s těmito závěry polemizoval, během několika posledních měsíců nevznesl racionální a závažné konkurující důvody, které by je vyvrátily (rozsudek NSS ze dne 17. 7. 2025, čj. 1 Azs 111/2025-34, bod [17] a násl.).
23. Nyní projednávaný případ přitom provázají ty samé výtky, které žalovaný opakovaně snášel proti závěrům ustálené judikatury ohledně nepřijatelnosti žádosti podle § 5 odst. 1 písm. c) a d) lex Ukrajina. Přestože žalovaný shledal nynější žádosti nepřijatelnými dle nového důvodu nepřijatelnosti [písm. f)], na posouzení žaloby plně dopadají dřívější judikатурní východiska. Tzv. dubnová judikatura se uplatní zejména s ohledem na konstrukci § 5 odst. 1 písm. f) lex Ukrajina, který stejně jako nepřijatelnost dle § 5 odst. 1 písm. c) a d) téhož zákona z věcného přezkumu vylučuje žádosti těch cizinců, kteří jsou nebo byli držiteli dočasné ochrany v jiném členském státě EU (**první podmínka**). K ní pak v podobě nepřijatelnosti dle písm. f) přibyl nový (svou povahou kumulativní) předpoklad, aby žádosti o dočasnou ochranu předcházelo také oznámení podle § 3 odst. 3 lex Ukrajina, kterým žalovaný informoval EK o riziku vyčerpání kapacit pro zvládání následků plynoucích z hromadného přílivu vysídlených osob a o potřebě přijetí opatření k zajištění rovnováhy mezi členskými státy (**druhá podmínka**).

24. **K první podmínce** soud uvádí, že § 5 odst. 1 písm. f) lex Ukrajina představuje pouze přeformulované a sloučené předpoklady nepřijatelnosti dle písm. c) a d) téhož ustanovení. Dle stanoviska soudu tedy nadále zůstává klíčovým, že cizinci (žadatelé) vzniká nárok na přiznání dočasné ochrany již na základě čl. 8 odst. 1 směrnice o dočasné ochraně, pokud splňuje podmínky čl. 2 odst. 1 prováděcího rozhodnutí Rady (EU) 2022/382 (viz rozsudek NSS čj. 1 Azs 174/2024-42, bod [32], již citovaný výše). Současně s tím žadateli vzniká také nárok zvolit si hostitelský členský stát. Byla-li zároveň členskými státy vyloučena aplikace čl. 11 směrnice o dočasné ochraně, vzniká mu rovněž právo přemístit svůj pobyt do jiné zvolené členské země EU, jinak by taková výlučka postrádala smysl. Nejvyšší správní soud přitom neshledal mnohostrannou dohodu členských států EU o této výluce jakkoliv problematickou. Na těchto závěrech výše zmíněné judikatury nemůže nic změnit ani v této otázce částečně obměněná argumentace žalovaného.
25. Jde-li o teze žalovaného, jak vykládat čl. 15 a 26 směrnice o dočasné ochraně, soud odkazuje např. na rozsudek zdejšího soudu ze dne 23. 4. 2025, čj. 10 A 6/2025-61, body 15 a 16. Článek 15 představuje minimální standard, čl. 26 lze uplatnit jen se souhlasem dotčeného žadatele (srov. i recitál 12 směrnice o dočasné ochraně). Skutečnost, že směrnice o dočasné ochraně skutečně blíže neupravuje konkrétní případy druhotného pohybu žadatelů, neznamená, že jej zakazuje. Žádost o dočasnou ochranu není správní orgán oprávněn vrátit jako nepřijatelnou z toho důvodu, že žadatel již předtím požádal o povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany nebo že mu již jiný členský stát EU takové povolení udělil.
26. Zjistí-li žalovaný při podání žádosti oprávněné osoby o povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany, že tato osoba je vedena v informačním systému TPP jako osoba, která měla udělenou dočasnou ochranu (znak „ia“) nebo stále disponuje povolením k pobytu za účelem dočasné ochrany (znak „tp“) v jiném členském státě EU, je povinen takovou žádost přijmout a vést o ní řádné správní řízení. V rámci řízení je povinen poučit oprávněnou osobu o jejích právech a v návaznosti na její případná tvrzení, důkazní návrhy či jiné procesní kroky ověřit, zda jí povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany bylo jiným členským státem skutečně uděleno a zda dosud, tedy ke dni rozhodování správního orgánu, trvá.
27. Pokud by dočasná ochrana v jiném členském státě trvala, žalovaný musí takového žadatele poučit o nemožnosti čerpání práv plynoucích z dočasné ochrany ve více členských státech současně. Jestliže bude žadatel na své žádosti dále trvat s tím, že chce tato práva nově čerpat výlučně v ČR, žalovaný ověří, zda vydáním povolení k pobytu na území ČR dojde dle práva dotčeného hostitelského státu automaticky k zániku předchozího pobytového oprávnění. V případě kladného zjištění žalovaný vydá oprávnění k pobytu. V případě negativního zjištění, resp. pokud se nepodaří relevantní právní úpravu v hostitelském členském státě vůbec zjistit, vyzve žalovaný žadatele, aby sám v přiměřené lhůtě učinil kroky k ukončení pobytového oprávnění v jiném hostitelském státě. K tomu žalovaný poskytne potřebnou součinnost.
28. Žalovaný nevyvrátil závěry judikatury, dle nichž žalobkyně mohla žádat o dočasnou ochranu v ČR. V důsledku toho, že jí žádost vrátil jako nepřijatelnou, vůbec neřešil okolnosti trvání předchozí dočasné ochrany získané na X. Žalobkyni svědčí právo volby hostitelského státu, které pro zásah žalovaného nemohla realizovat (k tomu podrobněji viz již odkazovanou judikaturu). Žalobkyně uvedla, že dočasnou ochranou v jiné členské zemi i nadále požívá, což vyplývá z výpisu z TPP založeného v předložené spisové dokumentaci, v němž je uveden příznak „tp“, tedy aktivního pobytového oprávnění.

To však nezabavuje žalovaného povinnosti žádost přijmout a vést o ní správní řízení. Jelikož dočasná ochrana žalobkyně na X. dle jejich tvrzení stále trvá, žalovaný ji měl poučit o nemožnosti čerpání práv plynoucích z dočasné ochrany ve více členských státech současně a v závislosti na její reakci na toto poučení pak zkoumat, zda vydáním povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany v ČR zanikne automaticky její oprávnění ze stejného titulu na X. Jak již bylo uvedeno výše, další procesní postup žalovaného závisí na těchto zjištěních (k tomu viz již citovaný rozsudek NSS ze dne 3. 4. 2025, čj. 1 Azs 174/2024-42, bod [78], podbod 4.). Žádost žalobkyně lze přitom zamítnout až po ověření těchto skutečností v další fázi řízení, nikoliv tedy pouze na základě prvotního zjištění, že žalobkyně již předmětným oprávněním disponuje v jiném členském státě EU.

29. Na právě uvedeném nic nemění ani „aktualizační“ prováděcí rozhodnutí Rady č. 2025/1460 o prodloužení dočasné ochrany zavedené prováděcím rozhodnutím Rady č. 2022/382, jež nabylo účinnosti dne 13. 8. 2025 (k tomu podrobně např. rozsudek NSS ze dne 11. 9. 2025, čj. 1 Azs 126/2025-28, bod [11] a násl., a na něj navazující judikatura). Podstatné je, že z aktualizací prováděcího rozhodnutí ani z jeho preambule neplyne, že by členský stát mohl žádost mechanicky procesně odmítnout jako nepřijatelnou bez toho, aby ji „propustil“ k věcnému posouzení.
30. **K druhé podmínce** potom soud uvádí, že v důsledku novely č. 314/2025 Sb., která do lex Ukrajina vložila § 5 odst. 1 písm. f), mohl žalovaný od 3. 9. 2025 jako nepřijatelnou shledat žádost, pokud cizinec je nebo byl držitelem dočasné ochrany v jiném členském státě EU nebo státě uplatňujícím Schengenský hraniční kodex v plném rozsahu, a to poté, co žalovaný zaslal EK oznámení podle § 3 odst. 3 lex Ukrajina. Druhou podmínku tedy aktivuje sám žalovaný tím, že EK doručí oznámení o riziku vyčerpání kapacit pro zvládání následků plynoucích z hromadného přílivu vysídlených osob a potřebě přijetí opatření k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob.
31. Novým důvodem nepřijatelnosti žádosti dle § 5 odst. 1 písm. f) lex Ukrajina zákonodárce zjevně sledoval překonání závěrů dubnové judikatury (srov. stenoprotokol 140. schůze PSP ČR ze dne 29. 5. 2025, pozměňovací návrh poslance Petra Letochy). Tento záměr zákonodárce se však podle přesvědčení soudu mívá účinkem. Zatímco závěry dosavadní judikatury bezvýhradně platí pro první podmínku, nová druhá podmínka není ve světle unijního práva sama o sobě způsobila založit nepřijatelnost žádosti.
32. Oznámení dle § 3 odst. 3 lex Ukrajina se svou povahou blíží oznámení dle čl. 25 odst. 3 směrnice o dočasné ochraně. Jak již uvedl zdejší soud ve svém rozsudku ze dne 21. 10. 2025, čj. 17 A 123/2025-26, jde o žádost členského státu o pomoc, která má být zajištěna prostřednictvím či ve spolupráci s orgány EU. Tato žádost je však politickým, nikoli právním aktem. Nelze z něj proto bez dalšího dovozovat legislativní důsledky, tedy ztrátu práva držitelů dočasné ochrany na druhotný pohyb. Uvedené oznámení se navíc týká rizika vyčerpání, nikoli překročení kapacit. Článek 25 odst. 3 směrnice o dočasné ochraně totiž předpokládá, že Rada neprodleně posoudí situaci a přijme vhodná opatření či doporučení. Tento článek naopak neumožňuje členskému státu, aby sám z vlastní iniciativy omezil práva, která žadateli plynou ze směrnice a z prováděcích rozhodnutí.
33. Pokud směrnice o dočasné ochraně nepočítá s tím, že by oznámení členského státu o překročení jeho kapacit mělo jakékoli přímé důsledky pro žadatele o dočasnou ochranu, nemůže takový důsledek v podobě jakési umělé „procesní brány“ založit politický akt v podobě oznámení o pouhém riziku překročení kapacity. Takový důvod nepřijatelnosti

nenachází oporu v unijním právu, a nemůže v něm tedy ani vyvolat jakékoliv právní účinky. Z tohoto důvodu nemůže být zákonným ani postup žalovaného, který v rozporu s právem EU použil § 5 odst. 1 písm. f) lex Ukrajina ve spojení s novým § 3 odst. 3 téhož předpisu.

34. Výše rozvedené stanovisko o rozporu ustanovení § 5 odst. 1 písm. f) lex Ukrajina shrnul NSS v právní větě k rozsudku ze dne 10. 12. 2025, čj. 5 Azs 248/2025-18, podle níž „[ž]ádost osoby požívající dočasné ochrany na základě čl. 2 odst. 1 prováděcího rozhodnutí Rady (EU) 2022/382, která žádá o povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany v České republice, na něž této osobě vzniká nárok na základě čl. 8 odst. 1 směrnice Rady 2001/55/ES, není správní orgán oprávněn vrátit této osobě jako nepřijatelnou dle § 5 odst. 1 písm. f) ve spojení s § 3 odst. 3 zákona č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace, ve znění účinném od 3. 9. 2025, z toho důvodu, že této osobě je nebo bylo uděleno povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany také v jiném členském státě Evropské unie.“ (obdobně viz rozsudek NSS ze dne 27. 2. 2026, čj. 8 Azs 181/2025-26). Z uvedeného důvodu zdejší soud nepředkládal SDEU předběžnou otázku, neboť lze mít za to, že tato již byla vyřešena právě s poukazem na rozsudek ve věci *Krasiliva*.
35. Při aplikaci závěrů bodu [78] rozsudku NSS čj. 1 Azs 174/2024-42, v kombinaci s výše uvedeným rozsudkem ze dne 10. 12. 2025, čj. 5 Azs 248/2025-23, tedy jednoznačně nelze uplatnit institut nepřijatelnosti žádosti nejen podle § 5 odst. 1 písm. d) lex Ukrajina, nýbrž i dle písm. f) téhož ustanovení, a to pro neslučitelnost s unijním právem. Žádost tedy bude nutné věcně projednat, a v případě splnění podmínek pro jeho přiznání pobytové oprávnění vydat.
36. Soud musí rovněž poukázat na to, že § 5 odst. 1 písm. f) lex Ukrajina zjevně arbitrárně rozlišuje mezi osobami žádajícími o dočasnou ochranu poprvé, a těmi, kteří se dožadují svého práva druhotného pohybu. Dopady tohoto postupu pak nedůvodně tíží zejména ty uprchlíky, kteří k datu podání žádosti již (nadto z vlastní vůle) nedisponovali povolením k pobytu za účelem dočasné ochrany v jiném členském státu.
37. K tomu je nezbytné žalovanému důrazně zopakovat závěry shrnuté v právní větě rozsudku NSS ze dne 17. 7. 2025, čj. 1 Azs 111/2025-34, že „[s]právní orgány, stejně jako krajské soudy, jsou obecně povinny respektovat judikaturu Nejvyššího správního soudu a závěry z ní vyplývající, a to ve všech skutkově a právně obdobných případech (§ 12 odst. 1 s. ř. s. a čl. 4 odst. 3 Listiny základních práv a svobod). Pokud se od existující judikatury chtějí odchýlit, musí předložit racionální a závažné konkurující důvody.“ Žalovaný svým postupem flagrantně zasahuje do práv stovek či tisíců cizinců žádajících o dočasnou ochranu. Svými postupy navíc vystavuje ČR podezření ze soustavného nerespektování unijního práva. Není ospravedlnitelné, aby nadále ignoroval pro něj závazné závěry judikatury, které jsou nyní rozšířeny i na postup podle § 5 odst. 1 písm. f) lex Ukrajina.
38. Součástí žaloby byl i návrh na vydání předběžného opatření, jímž by soud přikázal žalovanému a Policii ČR (zejména cizinecké policii) strpět pobyt žalobkyně na území ČR po dobu tohoto soudního řízení. Vzhledem k tomu, že soud ve věci samé rozhodl přednostně a před koncem lhůty pro vydání rozhodnutí o návrhu na předběžné opatření podle § 38 odst. 3 s. ř. s., nebylo již potřeba samostatně o tomto návrhu rozhodovat, neboť i v případě, že by předběžné opatření bylo vydáno, zaniká nejpozději dnem, kdy se rozhodnutí soudu, jímž se řízení končí, stalo vykonatelným. (§ 38 odst. 4 s. ř. s.).

V. Závěr a náklady řízení

39. Ze všech uvedených důvodů soud dle § 87 odst. 2 věty první s. ř. s. určil, že zásah žalovaného spočívající v tom, že vrátil žalobkyni její žádost o poskytnutí dočasné ochrany jako nepřijatelné podle § 5 odst. 1 písm. f) zákona č. 65/2022 Sb., byl nezákonný. Žalovanému současně zakázal pokračovat v porušování práv žalobkyně a přikázal mu, aby obnovil stav před vrácením její žádosti. Žalovaný tak zejména nebude moci odmítnout přijetí žádosti žalobkyně z důvodu podle § 5 odst. 1 písm. f) lex Ukrajina. Žalovaný je povinen žádost žalobkyně přijmout, vést o ní řádné správní řízení, v jeho rámci poučit žalobkyni o jejích právech a v návaznosti na její případná tvrzení, důkazní návrhy či jiné procesní kroky ověřit, zda povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany bylo žalobkyni na X. k její žádosti zrušeno, či zda udělením dočasné ochrany v ČR zanikne automaticky – bude-li tomu tak, žalovaný vydá požadované oprávnění k pobytu, a pokud tomu tak nebude, poskytne žalobkyni přiměřenou lhůtu k tomu, aby učinila potřebné kroky k ukončení tohoto povolení, a aby tuto skutečnost žalovanému doložila; po splnění těchto kroků vydá žalovaný žalobkyni oprávnění k pobytu (viz bod [78] podbod 4. již citovaného rozsudku NSS ze dne 3. 4. 2025, čj. 1 Azs 174/2024-42).
40. Právním názorem vysloveným v tomto rozsudku je žalovaný vázán (§ 54 odst. 8 s. ř. s.). Výrok rozsudku ve věci žaloby proti nezákonnému zásahu je třeba vykládat v návaznosti na jeho odůvodnění (srov. rozsudek NSS ze dne 1. 12. 2022, čj. 6 As 237/2021-56, bod [33]).
41. Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn dle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně měla ve věci plný úspěch, proto má nárok na náhradu nákladů řízení, které spočívají v nákladech na právní zastoupení advokátkou. Zástupkyně žalobkyně učinila v řízení 2 úkony právní služby ve smyslu vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif) – převzetí a příprava právního zastoupení a podání žaloby [§ 11 odst. 1 písm. a), d) advokátního tarifu]. Odměna za jeden úkon právní služby v řízení o žalobě proti nezákonnému zásahu činí 4.620 Kč (§ 7 bod 5, § 9 odst. 5 advokátního tarifu ve znění účinném od 1. 1. 2025), celkem 9.240 Kč, k čemuž je nutno dále přičíst náhradu hotových výdajů ve výši paušální částky 450 Kč za jeden úkon právní služby podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu, celkem 900 Kč. Zástupkyně žalobkyně výslovně sdělila, že není plátkyní DPH, odměnu a náhradu hotových výdajů soud proto o tuto daň nenavyšoval. Žalovaný je povinen žalobkyni prostřednictvím její zástupkyně zaplatit náhradu nákladů řízení v celkové výši 10.140 Kč (9.240 Kč + 900 Kč), a to do 30 dnů od nabytí právní moci tohoto rozsudku.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. Jestliže kasační stížnost ve věcech, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 4. června 2026

Mgr. Darina Michorová
samosoudkyně